

har faaet Halvdelen af Bevillingen, men, saa vidt jeg forstod den højtærede Minister, er den øvrige Halvdel ikke blevet benyttet. Den højtærede Minister lod imidlertid skimte igennem, at Jyderne, der har faaet sat denne Sag i Gang, muligvis kunde faa en Part til. Det skulde jo ikke gerne være saaledes, at en saadan Bevilling skulde staa som Skueret paa Finansloven, men den skulde helst anvendes i det Øjemed, i hvilket den er givet. Men vi maa huske paa, at Pengene jo kun kan faas, naar Husmandsforeningerne tilskyder et lige saa stort Beløb. Hver Gang de selv yder 1 Kr., kan de faa et Tilskud af 1 Kr. af Staten.

Jeg udtalte i Gaar, at der sikkert kunde være Grund til at give et lille Vederlag til de Folk, som har det ret betydelige Arbejde at foretage denne Staldbedømmelse. De maa rundt 3 Gange om Aaret for at syne Besætninger, Stalde o. s. v. Det er et ret betydeligt Arbejde, og naar der anvendes op imod 30,000 Kr. som Dagpenge og Befordringsudgifter til de Folk, som tager Del i Bedømmelsen paa Hingste- og Tyreskuer, synes jeg ogsaa, der kunde være Grund til at give disse Mænd, der i Regelen er smaat stillede, og for hvem Tabet af en Arbejdsdag virkelig har nogen Betydning, en ringe Godtgørelse i Lighed med, hvad man giver Formændene for Hingsteskueforeninger, Tyreforeninger o. s. v. Jeg synes, dette Spørgsmaal er værd at tage under Overvejelse, og jeg henstiller dette til den højtærede Minister.

De Bemærkninger, jeg skal gøre om Driftsllaanene, kan paa samme Tid gælde baade den højtærede Minister og til Dels den ærede Ordfører (P. Th. Nielsen). Dog maa jeg sige, at den ærede Ordfører synes at have langt dybere og bedre Forstaaelse af denne Sag end den højtærede Minister. Naa, det overrasker mig for Resten ikke at erfare, at Ordføreren sikkert har bedre Indsigt i disse Forhold end nogen af de tidligere Landbrugsministre her i Landet. Den højtærede Minister kunde slet ikke gaa med til dette, og det samme gjaldt for de Radikales Vedkommende, det ærede Medlem fra Søndervinge (Rasmus Hansen). Jeg forstod for Resten ikke dette ærede Medlems Udtalelser. Han sagde, at der var rig Adgang til at faa Laan her i Landet. Ja, det er der for visse Folk, for dem, der har noget at sætte i Pant eller kan faa formaaende Venner til at gaa i Kaution for sig. Men anderledes stiller det sig med fattige Husmænd.

Der er ingen, der holder af at gaa i Kaution for dem, og f. Eks. en Statshusmand har jo i Almindelighed intet at sætte i Pant. Det bliver derfor vanskeligt at opnaa Laan, og hvis de kan opnaa Laan, er det i Almindelighed Kautionslaan paa pinlige og trykkende Vilkaar. Men Husmændene har selv taget denne Sag op og begyndt at danne Laaneforeninger. Det var de bornholmske Husmænd, der gik i Spidsen; men de er blevet efterfulgte af de jyske Husmænd, der flere Steder — bl. a. øvre ved Løsning, hvor der er dannet en Forening, hvis Love jeg har set — har dannet Laaneforeninger, gennem hvilke de gensidig hjælper og støtter hinanden, saa de kan faa de Driftsllaan, som Husmændene i saa mange Tilfælde trænger til. Den højtærede Minister stillede sig imidlertid fuldstændig uforstaaende overfor denne Sag. Jeg ved ikke, om det var en fingeret Uvidenhed, eller det var en virkelig ægte Uvidenhed, den højtærede Minister i dette Tilfælde lagde for Dagen. Det er dog ikke noget nyt, man her er ved at komme ind paa. At yde Laan til de forskellige Erhverv fra Statens Side har vi jo været inde paa i mange Aar, bl. a. ogsaa under selve Landbrugsministeriet. Jeg tænker saaledes paa Forskudsforeningerne, som har udlaaet flere Millioner Kroner. Jeg kan henvise til de Laan, som ydes til Fiskere, og til Laan, som ydes til Opdyrkning af Hedejord o. s. v. Og gaar vi til de andre Ministerier, vil vi finde noget lignende. Under Indenrigsministeriet har vi f. Eks. en ret betydelig Laanevirksomhed overfor Haandværksmestre og mindre industridrivende. Det er altsaa slet ikke noget nyt, og hvis den højtærede Minister ikke kender noget til denne Tanke, kan han sikkert faa udmærket Underretning om Sagen ved at henvende sig til sine Embedsmænd i Ministeriet, der jo forvalter Laanemidler i stor Udstrækning. Men den højtærede Minister kunde ogsaa paa anden Maade have skaffet sig Underretning om, i hvilken Retning man ønsker disse Laan arrangeret. Jeg skal saaledes oplyse om, at de jyske Husmænd har for vist 3 Aar siden indsendt et Andragende til den højtærede Minister. Det blev vedtaget saa godt som enstemmigt paa det jyske Husmandssendemandsmøde i Aarhus og fik Tilslutning fra alle de organiserede Husmænd paa Øerne, og dette Andragende gik netop ud paa det samme, som jeg har fremført her: at man ved Hjælp af Statens Penge skulde skaffe Husmændene billige Driftsllaan. Den højt-